

A fegyverneki gépállomás könyvtára

A tegnap esti frissen esett hó még mindig a maga szűzies fehérségében világít. Az utak mentén csak egy-két száraz kóróféle bontja meg a végtelen fehérséget. A fegyverneki gépállomás környékét még érintetlen hótakaró fedi. Azaz nem is egészen érintetlen, mert ha az ember szeme hozzászokik ehhez a kápráztató fehérséghez, Örményes felől csizmanyomokat vesz észre. Kuncsorba és Fegyvernek irányából pedig keskeny bicikliokozta sávok futnak a gépállomás kapujáig. A munka még nem kezdődött meg, első pillanatban furcsálja az ember, mit keresnek ilyen korán a gépállomáson. Hamarosan azonban kiderül, hogy a szorgalmas olvasók jöttek el könyvcsérére.

Piros Franciska — a gépállomás könyvtárosa — reggel is tart könyvtári órát, azoknak, akik munkaidő után nagyon sietnek haza és nem érnek rá akkor könyvet kérni. Meg a környező falvak lakosai is inkább a korareggeli órákban cserélnek. Piros Franciska nem elégedett meg azzal, hogy csak a gépállomás dolgozói olvasanak. Mikor elérte, hogy a gépállomásbeliek negyven százaléka állandó olvasó lett és a többiek is — ha nem is rendszeresen, de el-ellátogatnak a könyvtárba — elhatározta, hogy a környező falvak lakosaival, tszcs tagokkal növeli az olvasótábort. Ez az elhatározása még tavaly született a tavaszi munkák idején. Mindjárt meg is beszélte a legszorgalmasabb olvasókkal, N. Nagy Lajossal, a két Engarttal, Mihálylyal és Flóriánnal, Rozgonyi Istvánnal, meg Ficsor Dénessel. Hogyan lehetne a falusiakat is bevonni az olvasásba? Az ötletet közösen adták.

A tavaszi meg az őszi kampány idején Fegyvernek határát felosztják körletekre. Minden körletet egy-egy brigád munkál meg. Egy brigád négy-öt gépből és a hozzátartozó munkaerőből áll. Valamennyien kivonulnak a brigádszállásra és ott ének addig, ameddig a munka tart. Csak vasárnap jönnek haza. Minden brigád kap egy jókora ládát. Ebben a tartalékkalkatrészeket, pótszíjakat tartják és — itt az új, egyszerű kezdeményezés: könyveket. Megpakolják a ládát könyvekkel. Ott kinn a határban aztán igen sok alkalom nyílik a könyvterjesztésre. Ha egyénileg gazdálkodó földjét szántják, de sokszor a tszcs tagok is kijönnek a földekre, — egyik-másik csakúgy megszokásból a traktor után ballag, mint annakidején a nehézjárású ökrei után. Méregeti, milyen mély a barázda, elég egyenes-e. Elbeszélget a traktorosokkal. Hamar kiviláglik ilyenkor mi a problémája, mi érdekli a legjobban. Valamelyik traktoros aztán előveszi a brigádladából a legmegfelelőbb könyvet és a kezébe nyomja. — Nézze csak meg bátyám ezt a könyvet, ettől megokosodik! A legtöbb esetben az első könyvet a második is követi, a harmadik is. Aztán, ha a traktorosok már nem hozzák a helyébe, mert végeztek a munkával, hát maga siet a gépállomásra és új könyvet kér.

Örményes határában egy középparaszttal akadtak össze. Szóbakerült a szövetkezet kérdése. A gazda hevesen érvelt: „Ő bizony nem lép be a tszcs-be”. Ekkor odaadták neki *Solohov: Új barázdát szánt az eke* című művét. Elolvasta. Már mikor visszaadta a traktorosoknak, látszott rajta, hogy erősen gondolkodik. Néhány hét múlva ő is belépett az örményesi „Új élet” csoportba.

Örményesről még egy igen hű olvasót szereztek. Diószeginét. Az úgy történt, hogy Diószegiék háza az út mentén áll. Ficsor Dénes a munkájából jövet erősen megszomjazott. Bement hát vízért Diószegiékhez. Amíg az asszony térült-fordult, Ficsor Dénes felfedezett a kaszsin egy sárgafedelű „félpengős” regényt. Nyomban megkérdezte Diószeginét, szeret-e olvasni — persze — válaszolta az asszony — csak ritkán jutok jó könyvhöz. Félóra sem teltt belé, Ficsor Dénes már hozta a brigádladából a könyvet. Azóta Diószeginének nem volt a kezében félpengős regény és egyik legjobb olvasója lett a fegyverneki gépállomás könyvtárának.

A brigádláda könyvállományát természetesen mindig frissítik. A brigádvezető, mikor jelentést tesz a gépállomáson, felkeresi Piros Franciskát is, — kicseréli a könyveket. Tulajdonképpen a gépállomás minden dolgozója — aki szeret olvasni — Piros Franciska aktívája. Segítenek neki terjeszteni, megkedveltetni a könyveket.

Csépléskor az ebédszünetet használja fel Piros Franciska az olvasótábor gyarapítására. Kivisz egy könyvet a gép mellé és míg a többiek esznek, ő néhány érdekes, izgalmas oldalt felolvas. Ha letellett az ebédszünet, befejezi az olvasást és közli mindenkivel, hogy ez a könyv, meg más kitűnő könyv megkapható a könyvtárban. A könyvekből kragadott részlet természetesen sok ember érdeklődését felkelti.

A gépállomás dolgozói között is állandóan terjeszti a könyveket. A leány szállásra mindig bevisz Piros Franciska egyet-egyet és otthagyja. Ha látják az asztalon, vagy az éjjeliszekrényen heverni, szívesebben elolvassák — ha már ott van! Könyvkiállítást is gyakran rendeznek. Mikor a kultúrotthonban fellép a színjátszócsoporthoz, az előcsarnokban Piros Franciska vörös posztóval leterített asztalra kiteszi a könyveket. Hadd nézegessék az előadásra jövők. Ha pedig olyan könyvek érkeznek, amelyek a borítólapján ott van a rövid tartalom ismertetése, kifüggeszti a falújságra.

A tavaszi, meg az őszi kampány után a gépállomás vidám ünnepséget rendez. Megjutalmazza a legkiválóbban dolgozókat, táncolnak, énekelnek. Az ünnepség egyik fénypontja a könyvsátor. Zöld galyakkal, színes virágokkal díszített sátorban kiállítást rendeznek a legszebb könyvekből.

Piros Franciska maga is sokat olvas — az a legfontosabb — magyarázza, — hogy ismerjem a könyveket. Tudjam ajánlani másoknak. — Ha a posta könyvcsomagot hoz, Piros Franciska szeretettel, féltő gonddal csomagolja ki. Minden könyv első, meg úgy a kilencvenedik lapjára a gépállomás bélyegzőjét üti. Nem állhatja meg ilyenkor, hogy bele ne olvasson a könyvbe. Egyik-másikba bele is felejtékezik úgy, hogy egyszer csak azon veszi észre magát: félig már el is olvasta.

A tavaszi, meg az őszi könyvagitációnak télen jön meg az igazi gyümölcse. Mikor úgy karácsony táján befejeződnek a kinti munkák és a javítási időszak kezdődik. A traktorosoknak is több idejük akad az olvasásra, meg a falusiaknak is. Ezek a havas téli reggelek a legforgalmasabbak. Most is a kékesen szikrázó hóban egyre szaporodnak a csizma, meg a kerékpárnyomok. A gépállomástól 8 kilométerre fekvő Fegyvernek felől kicsi, fekete pont közeledik. A kisonvat az. Újabb lelkes olvasókat hoz a gépállomás könyvtárába. A gépállomás még csendes. Hallgatnak az esztergapadok, a szerszámjavító felől sem érkezik még a szokott lárma.

Csak a könyvtár forgalmas. A második emeleti irodahelyiségben két jókora szekrényben vannak a könyvek. Majd ha felépül az új kultúrotthon, oda költözik a könyvtár. Körülbelül ezer kötetes. Szépirodalom, ideológiái munkák, szakkönyvek. Vagy háromszáz kötet szakkönyv gazdagítja a könyvtárat. Koncz János éppen most hozta vissza *Kovács Gyula: Traktorekék* című munkáját. Piros Franciskától nyomban egy másik szakkönyv után érdeklődik. Amíg Franciska a könyvek között keresgél, beszédbe elegyedik egy öreggel, aki nemrég tanult meg olvasni. A felesége tanította, mert az öszülő ember már kezdte erősen szégyelni, hogy analfabéta. Nehezen ment, az igaz, de végül nemcsak megtanulta, hanem megszerette az olvasást. Ma már egyik legszorgalmasabb olvasója a könyvtárnak.

Ahogy ott a könyvszekrények előtt a két ember a szakmunkáról beszélget, valahogy szó fordul a versenyszervezésre is. És mire Piros Franciska kikeresi Koncz Jánosnak a megfelelő könyvet, csodálkozva látja, hogy a két ember indul kifelé.

— Hová mennek — szól utánuk — hát itt a könyv!

— Rögtön jövünk — válaszolja az öreg — csak a politikai felelőshöz megyünk. Egyéves versenyszervezést akarunk kötni. Részt veszünk az ezerkét-száz normalholdas mozgalomban — kilencszázhusz normal hold megműnkálása helyett ezerkét-százat vállalnak — és öt százalékos üzemyanagsökkentést ajánlunk fel!

Piros Franciska örökké vidám szeme most még fényesebb lesz az örömtől. Hát hogynel — tudja ő jól, hogy a versenyszervezés egy kicsit az ő érdeme is. Mert ha a könyvek nem lelkesítik, nem buzdítják az embereket, jóval később, vagy talán soha sem érkeznek el ideig.

Halasi Mária